

Föreningsmeddelanden.

Entomologiska föreningen i Stockholm.

Högtidssammankomsten i Skoghögskolan den 15 dec. 1927.

Till mötet hade infunnit sig ett 20-tal medlemmar jämte styrelsen. Som ordförande fungerade Professor AURIVILLIUS, som sekreterare D:r KEMNER.

Efter protokolljustering skred föreningen till stadgeenliga val efter i tur avgående funktionärer och valdes därvid till sekreterare D:r KEMNER, till styrelseledamöter Professor TULLGREN, Professor TRÄGÅRDH och D:r ROMAN, till styrelsesuppleant Artisten D. LJUNGDAHL.

Till revisorer valdes Fil. kand. G. W. HEDGREN och Kapten C. SALMONSON och till deras suppleanter D:r O. LUNDBLAD och Folkskol-lärare A. OLSSON. Till klubbmästare utsågs ånyo D:r KEMNER.

Efter valen föredrogs till förnyad behandling den från mötet den 8 oktober vilande frågan om ändring av Föreningens stadgar med avseende å tillägget om val av vice ordförande och styrelseledamöter. Då en viss oklarhet befunnits vidlåda förslaget i den form det förelåg, beslöt Föreningen på ordförandens förslag att förkasta detsamma.

Första föredraget för dagen hölls av Professor AURIVILLIUS, som talade över vissa egendomliga fall av mimicry, som ännu icke kunde sägas ha fått tillfredsställande förklaring. Vissa danaider hade i fuktigare trakter de vita fläckar, som utmärka dem, mycket reducerade, under det att i torrare trakter den vita färgen på deras vingar var mera dominerande. Övergångsformer mellan de båda slagen visade, att de klimatiska omständigheterna tvivelsutan voro orsaken i detta fall. Mimicyentusiasterna hade funnit s. k. mimetiska former, som efterhärnade dessa båda olika slag, men intet hindrade ju antagandet, att även dessa liksom de förra påverkats av klimatiska faktorer.

Vidare omnämndes den s. k. hyperteliska härmningen. Den egendomliga lyciniden *Mimacraea* härmade icke blott form och färg hos representanterna av släktet *Acræa*, utan även antalet punkter på *Acræa*-släktets bakvingars undersida, vilket senare näppeligen kunde anses ha någon som helst selektiv betydelse. — Till sist demonstrerades en

representant för det egendomliga afrikanska sesiid-släktet *Cryptomima*, hos vilken ett mycket långt utskott på en av bakkroppsspetsens plåtar i hög grad erinrade om ägglägningsröret hos vissa cryptider bland steklarna.

Efter detta föredrag talade Professor TRÄGÅRDH om »Snytbaggen och dess bekämpande». Vid Gammelkroppa skogsskola i Värmland hade föredragaren gjort omfattande försök och iakttagelser över snytbaggens uppträdande i stubbar av gran och tall. Genom avverkning hade skuggade och för dagsljuset mera exponerade sådana nyordnats omkring 1 gång varje månad och snytbaggens angrepp å dem studerats. Larver hade insamlats på dem varje månad och dessas tillväxt på detta sätt kontrollerats. Vid Forssjö söder om Katrineholm hade GROHMANNS fällor för fångst av snytbaggar prövats och använts på samma sätt för studier av snytbaggens biologi. Genom dessa studier hade föredragaren funnit, att snytbaggen hade en ungefär 2-årig generationslängd i vårt land, vilket något översteg de tider, som den befunnits ha i utlandet, men som mycket väl kunde ha sin förklaring i vårt kallare klimat.

Mötet avslutades med en festlig supé i Skogshögskolans mässlokaler, där Professor AURIVILLIUS traditionsenligt talade för Entomologiska Föreningen och utbragte dess skål, erinrande om att 48 år förflutit sedan Föreningen stiftades.

Sammankomsten i Farmaceutiska Föreningens lokaler, Rådmansgatan 69, den 2 april 1928.

Efter protokolljustering meddelade ordföranden Professor AURIVILLIUS, att styrelsen till nya medlemmar invalt:

Fil. stud. ÅKE HOLM, Uppsala,

Fil. stud. GUSTAV ENGDAHL, Uppsala,

Fil. stud. RAGNAR JOHANSSON, Lund, och

Studeranden IVAR AGRELL, Lund.

Erinrade D:r KEMNER i ett föredrag om Entomologiska Sällskapets i Lund nyligen firade 25 års jubileum och refererade delar av det föredrag om de sociala insekternas liv på Java, som han hållit vid detta tillfälle. Till jubileet i Lund hade infunnit sig ett stort antal äldre medlemmar i Sällskapet, liksom den rätt stora grupp yngre universitets-studerande, som alltid tillhörde detta sällskap. Från Entomologiska föreningen i Köpenhamn hade infunnit sig en deputation bestående av J. P. KRYGER, K. HENRIKSEN och M. THOMSEN medförande en prydlig adress från danska föreningen till Sällskapet i Lund, och muntliga hälsningar hade föredragaren framfört från Föreningen i Stockholm. En mängd telegram hade ingått till jubileet och stämningen vid den festliga sammankomsten hade varit den bästa.

Beträffande de sociala insekterna på Java uppehöll sig D:r KEMNER främst vid termiterna och demonstrerade den nya teori om byggnads-

komsten hos dessa djur, som föredragaren tidigare uppställt, men ytterligare utformat de senaste åren. Vidare blevo termiternas s. k. puppor föremål för en utredning, som visade att de oftast voro att anse som laboratorieprodukter, som sällan eller aldrig funnits i det fria. Föredragaren hade under sin årslånga vistelse på Java, med undersökningar av termitbon snart sagt varje dag, aldrig påträffat en enda i det fria, men däremot erhållit tusentals i laboratoriet. — Slutligen demonstrerades de olika stridsställningar, som termitsoldaterna inta, och särskilt den högst märkliga apparat för försvar, som *Capritermes*-soldaterna ha i sina egendomligt formade käkar.

Efter detta föredrag talade Professor TRÄGÅRDH om »några nya synpunkter på snytbaggens biologi». Den ingående undersökning över detta ämne, som föredragaren omnämnt vid föregående möte, hade nu slutförts och de därur dragna slutsatserna ytterligare bekräftats. Mätningar av det stora larvmaterialet, jämförda med frekvens- och temperaturkurvor, talade bl. a. för att snytbaggens huvudäggläggningssperiod inträffade i slutet av maj—mitten av juni.

Till sist demonstrerade Apotekare HAMNER en del autochroma skioptikonbilder, bl. a. av insekter i praktfulla naturliga färger.

Mötet avslöts med sedvanlig kollation.

Sammankomsten i Farmaceutiska Föreningens lokaler, Rådmansgatan 69, den 2 maj 1928.

Ordföranden Professor AURIVILLIUS öppnade mötet och meddelade, att styrelsen till ny medlem invalt:

Fil. stud. ULF BERGSTRÖM, Stockholm.

Ett flertal ansökningar hade ingått om Grillska vandringstipendiet för året. Avkastningen av Grillska fonden hade för året vuxit till bortåt 200 kronor och då en välvillig mecenat erbjudit sig att tillskjuta det som fattades i denna summa, kunde således för året utdelas tvenne stipendier å vardera 100 kr. På styrelsens förslag beslöt Föreningen att utse till stipendiater: Lärjungen i 1:sta ringen vid Sundsvalls h. a. läroverk BENGT PETRI för en undersökning av skalbaggsfaunan vid Medelpads sydberg och lärjungen i L III vid Uppsala h. a. läroverk SIGVARD KÄRNE för inköp av entomologisk materiell och för en entomologisk resa till sydvästra Sverige.

Föredrog Fil. kand. G. W. HEDGREN revisionsberättelsen för 1927 års förvaltning och räkenskapsföring och beslöt Föreningen att i enlighet med revisorernas hemställan bevilja styrelse och kassaförvaltare full och tacksam ansvarsfrihet för år 1927.

Första föredraget för dagen hölls av Professor TRÄGÅRDH, som i ett med skioptikonbilder belyst anförande behandlade markfaunan i våra skogar. Redan vid ett tidigare tillfälle hade föredragaren yttrat sig i denna fråga inför Föreningen. Nu hade emellertid materialet, som då

framlades, ytterligare kompletterats och gjorts överskådligt genom skioptikonbilder, särskilt förfärdigade för det föredrag i ämnet, som föredragaren anmält till 4:de internationella entomologkongressen i Ithaca i U. S. A. Redan om ett par dagar var det föredragarens avsikt att avresa till Amerika för att efter exkursioner till skilda delar i skogsdistrikten bege sig till kongressen i Ithaca i augusti.

Efter Professor TRÄGÅRDHS anförande talade D:r KEMNER om »Nyare undersökningar över symbiotiska företeelser hos trätätande insekter». Efter några ord om tidigare rön på området refererades PAUL BUCHNERS mycket intressanta föredrag om saken, som hållits vid zoologkongressen i Budapest 1927 och nu förelåg i tryck under titeln »Holznahrung und Symbiose» (Berlin 1928). Symbiotiska företeelser hade befunnits förekomma hos en hel rad av insekter, hos vilka man förut icke känt till sådana, och särskilt intressanta voro BUCHNERS och hans elevs studier av de märkliga anordningar, som funnos hos en hel del trätätande insekter, för överförande av de symbiotiska mikroorganismerna till avkomman. Efter anförandet, som belystes med talrika bilder, förekom diskussion, i vilken flera talare yttrade sig.

Efter föredragen demonstrerade Apotekare HAMNER en del nya autochroma skioptikonbilder av våra vanliga dagfjärilar, som framträdde i fullt naturliga färger.

Mötet avslutades med sedvanlig kollation, i vilken ett 20-tal föreningsmedlemmar deltog, bland dem Prof. AURIVILLIUS, som deltog i samkvämet och först bröt upp vid 11-tiden. De närvarande hyllade honom strax före uppbrottet, som ofta förr, med ett 4-faldigt leve och sågo honom sedan som vanligt hasta till Djursholmståget. Det blev den gamle ordförandens sista möte i Entomologiska Föreningen. När medlemmarna samlades till möte nästa gång hade Föreningen redan följt sin gamle ledare till graven.

Sammankomsten i Farmaceutiska Föreningens lokaler, Rådmansgatan 69, den 2 november 1928.

Vice ordföranden, Professor TULLGREN, öppnade mötet med uppläsandet av en parentation över Föreningens Ordförande Professor AURIVILLIUS, som avlidit den 20 juli, framhävande hans stora betydelse för hela den entomologiska forskningen i vårt land och särskilt för Entomologiska Föreningen i Stockholm. AURIVILLIUS hörde till Föreningens stiftare och ända från dess första sammanträde för snart 50 år sedan intill det sista för några månader sedan hade han beklätt viktiga ämbeten inom densamma, de första åren hade han varit sekreterare, de sista icke färre än 34 åren ordförande. Talaren slöt minnesorden, som voro avsedda att omedelbart inflyta i Entom. Tidskrift, med att lysa frid över AURIVILLIUS ljusa minne.

Föreningen hade vidare genom döden förlorat sin aktade medlem

Professor THEODOR ODHNER. Genom sin studieriktning tillhörde han visserligen icke de speciella entomologerna, men hade dock städse visat sitt intresse för entomologiens studium, och Föreningen skulle därför bevara honom i tacksamt minne.

Efter protokollsjusteringen meddelade vice ordföranden, att styrelsen till nya medlemmar invalt:

Häradshövding H. SÖDERMAN, Pälkänä, Finland,

Revirförstämestare J. MONTELL, Finland,

Magister ADOLF NÖRDMAN, Hälsingfors, Finland,

Prov. läkare GÖSTA BROBERG, Julita,

Studeranden B. F. PETERSÉN, Uppsala,

Herr S. ÖSTERLIND, Norrköping, samt

Folkskollärare E. B. ROOS, Malmberget.

På förslag av styrelsen valde därefter Föreningen till **Hedersledamöter:**

Professor D:r J. E. V. BOAS, Köpenhamn, och

Mag. Sci. Fru SOFIE ROSTRUP, Köpenhamn.

Valet av ordförande uppsköts till den nära förestående årshögtiden.

Till den minnesruna, som skulle inflyta i Entomologisk Tidskrift, hade en välvillig mecenat låtit trycka ett konstnärligt porträtt av AURIVILLIUS, som förevisades och överlämnades som gåva till Föreningen. Den vällyckade bilden vann allmänt gillande och Föreningen uttalade sin tacksamhet för gåvan. Vidare meddelade v. ordföranden, att Föreningen som gåva från AURIVILLIUS sterbhus fått mottaga dels det skrivbord, som stod uppställt i biblioteket, dels en anseilig samling böcker, tidskrifter och separat. Föreningen beslöt att i en skrivelse till Professorenskan AURIVILLIUS uttrycka sin tacksamhet för den värdefulla gåvan.

Föredraget för dagen hölls av Professor TRÄGÅRDH, som i ett med talrika originalfotografier belyst föredrag talade om sin vistelse i Amerika maj—augusti 1928. Tack vare de understöd från skilda håll, som kommit honom till del, hade tillfälle beretts honom att besöka såväl de östra som västra staterna i Nordamerika och göra visiter i de större skogsdistrikten över hela landet. En mängd roande och upplysande bilder från försöksanstalterna och skogarna, som besökts, och sevärigheterna där ute belyste det intressanta föredraget.

Högtidssammankomsten i Farmaceutiska Föreningens lokaler, Rådmansgatan 69, den 14 december 1928.

Efter protokollsjustering meddelade v. ordföranden, Professor TULLGREN, att styrelsen till nya medlemmar invalt:

Herr SVEN HANSSON, Alingsås,

Studeranden S. E. SJÖGREN, Falun,

Studeranden G. H. SCHWAN, Kathammarsvik,

Fil. stud. G. WENG SJÖ, Uppsala, samt
Herr C. O. NORDSTRAND, Göteborg.

Därefter företogs val efter i tur avgående eller avgångna funktionärer och valdes därvid:

till ordförande Professor A. TULLGREN,
till styrelseledamöter Doktor JOHN PEYRON,
Apotekare J. W. HAMNER och
Tandläkare F. NORDSTRÖM,

till styrelsesuppleant Assistenten OLOF AHLBERG.

Till medlemmar i biblioteksutskottet valdes Professorerna TULLGREN och TRÄGÄRDH, till medlemmar i publikationsutskottet Professor A. TULLGREN, D:r N. A. KEMNER och Tandl. F. NORDSTRÖM.

Till revisorer av Föreningens räkenskaper valdes Folkskollärare AXEL OLSSON och Fil. kand. G. W. HEDGREN och till deras suppleanter D:r O. LUNDBLAD och Kammar skrivare N. BRUCE. Till klubbmästare valdes Fil. kand. G. W. HEDGREN.

Föredraget för dagen hölls av D:r KEMNER, som talade om den resa till Amerika och det besök vid 4:de internationella entomologkongressen i Ithaca, han gjort i juli och augusti 1928. Resan till Amerika företogs med ångaren Vollandam utgående från Rotterdam i Holland, och en kontigent av icke mindre än 28 entomologer från 14 av Europas stater reste tillsammans med denna ångare. Samtidigt reste en annan ungefär lika stor kontigent från England, och kongressen kom därför enbart genom dessa två grupper, som delvis fingo sina resor betalda genom kongresskommitténs försorg, att räkna ett 60-tal europeer som deltagare. Anslutningen till kongressen var emellertid mycket stor även från utomeuropeiska stater särskilt från alla amerikanska länder och kongressen räknade slutligen som deltagare c:a 700 personer från minst 35 stater, vilket hittills utgör ett rekord för dessa kongresser.

Mottagandet i Ithaca liksom i alla de städer och orter, som sedermera besöktes, var storartat och allt vällyckat. Endast klimatet lämnade strängt taget rum för någon anmärkning, i det att temperaturen hade en benägenhet att hålla sig vid minst 30° C i skuggan, vilket för flertalet deltagare syntes något för högt.

C:a 180 föredrag, diskussioner och demonstrationer hölls under kongressveckan och deltagarna kunde således endast bevista ett mindre antal av dem. Efter kongressen företog en större kontigent av europeerna en rundtur till de viktigare entomologiska institutionerna och museerna i de östra staterna med besök i Pittsburg, Washington, Philadelphia, Boston och New York, och efter inalles c:a en månads vistelse i Amerika företogs återresan med den holländska ångaren Rotterdam.

Föredraget belystes med bilder från de besökta orterna och med fotografier av ett flertal av de förnämsta representanterna för den entomologiska vetenskapen, som samlats i Ithaca.

Efter föredraget demonstrerade Apotekare HAMNER en mikroprojektionsapparat, möjlig att fästa på skioptikonapparaten, och visades en del preparat i densamma.

Till sist visade Tandläkare NORDSTRÖM en serie mätarefjärilar, nämligen *Cidaria citrata* L. (*immanata* HUFN.), *truncata* HUFN. var. *Schneideri* SANDB. och var. *latifasciata* LTDR., den sista ny för Sverige, eller rättare sagt tidigare förbisedd, men med stor utbredning, Sk—Medelpad. Möjligen borde *Schneideri* och *latifasciata* uppfattas som egna arter, vilket senare skulle utredas i en uppsats i Entomologisk Tidskrift.

N. A. Kemner.

18:de Skandinaviska Naturforskaremötet.

Till Entomologiska Föreningen.

Det 18:de Skandinaviska Naturforskaremötet hålles i Köpenhamn 26—31 augusti 1929 i samband med Den polytekniske Læreanstalts hundraårsjubileum och samtidigt med ett av denna anledning planerat »Nordiskt ingenjörsmöte». Såväl naturforskaremötets som ingenjörsmötets deltagare äga tillträde till båda mötenas föredrag och förhandlingar samt till Den polytekniske Læreanstalts jubileumshögtidligheter.

Under mötet anordnas kortare utflykter, varjämte efter detsammas avslutning en längre exkursion till Nordjylland kommer att arrangeras.

De som önska delta i mötet anmodas att före den 1 maj 1929 till den svenska kommitténs generalsekreterare, *Professor Chr. Barthel*, postadress: *Experimentalfältet*, insända anmälan härom. Avgiften för deltagare, såväl damer som herrar, är 20 kr. (utom exkursioner). Samtidigt med anmälan bör meddelas, huruvida vederbörande önskar hålla något vetenskapligt föredrag vid mötet. Föredragshållare torde till Professor Barthel före den 10 juli 1929 insända föredragets titel samt en kort sammanfattning av detsamma (högst 4 trycksidor).

De nordiska språken bliva förhandlingsspråk vid mötet, men sammanfattningar av föredrag kunna även avfattas på engelska, franska eller tyska språken.

Närmare meddelanden rörande mötet komma att sedermera tillställas anmälda deltagare.